

אם בישראל

דברי חיזוק לאישה היהודייה

דמותה של אם יהודיה

אמהות גדולות בישראל

הגאון בעל "דברי שלום ואמת" סיפר על אימו הצדקת, שכדי לעורר את בניה ללימוד התורה, הייתה אומרת להם כשפניה בוערות כאש: "מה אוכל לעשות שנבראתי אישה? לו הייתי איש לא הייתי פורשת מהתורה אפילו רגע!"

אותו גאון כתב, כי אמנם היה אז עלם קטן, אולם בכל פעם שהוא נזכר בתמונתה של אימו אומרת את הדברים בהתלהבות, מביאים לו הדברים תועלת. הוא מתפלל לד' יתברך שזכותה וזכות אבותיו תסייעו שיקיים רצונם, ויהיה מן ההוגים בתורת ד' תמיד.

(הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב)

באחד ממעמדות פתיחת ישיבת "ירחי כלה" סיפר מרן הרב שך זצ"ל, כיצד הייתה אימו מפזמת באוזניו שיר ערש אידישאי, רווי חום יהודי ותחינה יהודית, בעת שהייתה מנענעת את עריסתו.

משך כל שנות הילדות, המשיך הרב שך וסיפר בגעגועים, שיננה אמא באוזניו את דבר התנא באבות: "אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות, אלא מצוות ומעשים טובים". **"זכור נא חמדת לבבי"**, הייתה אמא ממשיכה - **"כי טוב סחרה מכל סחורה"...**

ואמנם, הדברים ששוננו באוזניו שוב ושוב, טפטפו אל תוך מוחו והפכו בתודעתו לאבני יסוד. המילים שיצאו מן הלב נכנסו אל תוך ליבו, ונטעו את הנבטים שמהם צמח בעתיד אותו אילן רב פירות, אשר האיר את עיני ישראל באור תורתו והעמידם בקרן אורה של דעת תורה צרופה.

(הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב)

עוד מעדותו של הגרא"מ שך זצ"ל על דמותה המרוממת של אימו:

זוכרני עד היום את מראה של אימי כשהיא עומדת בבית הכנסת ביום הכיפורים במשך כל היום הקדוש, החל מ"כל נדרי" וכלה בתקיעת שופר של מוצאי יום הכיפורים. במשך כל הלילה היא הייתה יושבת בבית הכנסת ואומרת פרקי תהילים בדמעות שלישי, **ודמותה בשעות אלו עומדת חקוקה לנגד עיני עד עצם היום הזה!**

שנים רבות חלפו מאז, אך תמונה זו עומדת חיה לנגד עיני, שכן כך הוא טיבם של זכרונות קדושים מעין אלו, הם עומדים חיים לנגד עיני הילדים למשך כל ימי חייהם. ויכול אני להעיד על עצמי **כי יום הכיפורים שלי נראה אחרת בזכות דמותה של אימי העומדת לנגדי!**

(הרב יעקב ישראל פזון / כזה ראה וחנן)

רבי מאיר שפירא מלובלין סיפר על אימו הצדקנית:

זוכרני עודני ילד קטן, נכנסתי פעם אצל אמי ע"ה וביקשתי ממנה שתשחרר אותי היום מן ה"חדר".

היא ענתה לי בקפידי: "מה, אתה רוצה לבטל היום מן התורה? הייתכן?"

ענית לה, כי אשלים את החסר למחר או מחרתיים.

נענעה אימי בראשה ואומרה: **"והיום הזה יעבור בלי לימוד תורה!?"** האינך מרגיש איזה פגם אתה פוגם בגופך, כשאתה מחסר יום אחד מתורה?! זהו מעוות שאי אפשר לתקנו עולמית!"

קמתי והלכתי לחדר, והדבר כל כך נחרת בליבי והשאיר בי את רישומו, עד שאפילו באותם ימים שהיינו פטורים מללכת ל"חדר", לא ביטלתי את זמני ולא החסרתי מלחזור על איזה שיעור, כדי שלא אפגם ח"ו. (הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב)

כוח השפעתה של אם גדולה

פעם אמר הרב מבריסק על מאן דהו, **כי ניכר על ילדיו שהייתה להם "ערליכע מאמע"** (-אמא יראת שמים)!

(הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב)

כבר האישה הראשונה, חווה, נקראה בשם "אם כל חי". לעומת זאת, אדם הראשון לא נקרא "אב העולם", ורק אברהם אבינו, לאחר עמל ויגיעה, נקרא "אב המון גויים".

האישה באופן טבעי היא "אם כל חי", שכן בידה לחנך ולהקים את הדור לפי הצביון שהיא נותנת לבניה.

(מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א / מוסף יתד נאמן "בזכות נשים צדקניות")

האישה אינה מלמדת תורה בפועל, אך היא נוטעת בלב הילדים **את החשק ואת היחס הנכון לתורה.**

היא שולחת אותם בשמחה, מדרבנת אותם ללמוד, משדרת להם שזו ההנאה הגדולה ביותר שהם יכולים לתת לה, והם גדלים מתוך הכרה **שאין בעולם ערך יקר יותר מהתורה.**

לא בכדי מקובל לומר, כי כאשר בעם ישראל קם אדם גדול, מורם מעם - **בדרך כלל עומדת אישה גדולה מאחוריו.** לפעמים זו אימו, כמו שנאמר על רבי יהושע "אשרי יולדתו", ופעמים זו אשתו, כפי שהעיד רבי עקיבא על רחל אשתו "שלי ושלכם שלה הוא".

(הרב ישראל פולק / "עמוד היסוד", מרווה לצמא 34 תשע"ב)

תפקידה של האם בחינוך

תפקידה של אם אינו **הלימוד עצמו**, אלא **הסרת המפריעים והכנת הסיבות** כדי שיוכל הילד ללמוד תורה.

אם שיודעת את תפקידה, מבינה שכאשר הבן הולך ללמוד בבוקר, עליה לתת לו הרגשה טובה, לשלוח אותו בחיוך (למרות הבוקר החפוז שעלול לגרום עצבנות), לצייד אותו בכריך שהכינה לו מכל הלב, לברכו שיצליח ולהתפלל בעבורו.

גם בשובו, רצוי להתפנות מכל העיסוקים הבוטרים, לקבלו בחיוך למרות העייפות, להתעניין בחוויותיו ולהגיש לו כיבוד...

זוהי תמיכה עקיפה שמשמעותה לא פחות מהלימוד שלומד איתו האב.

(הרב ישראל פולק / "עמוד היסוד", מרווה לצמא 34 תשע"ב)